

Моніторинг у системі регіональної зайнятості населення

**А.М. ВОЛКІВСЬКА, кандидат економічних наук, доцент
Житомирський національний агроєкологічний університет**

Механізм регулювання регіонального ринку праці стає дієвим за умови аналізу та реальної оцінки чинників його формування, стану, тенденцій розвитку. Методологічні засади для порівняння ефективного розвитку і регулювання ринків праці регіонів передбачають використання статистичних методів дослідження¹. Метод динаміки використовують не для порівняння, а для дослідження ринку праці регіону певного рівня². Аналіз методологічних підходів щодо регулювання й прогнозування зайнятості показує можливість відображення їх через системи моделей, серед яких можна виділити такі: структурно-функціональні, що характеризують структуру попиту та пропозиції у розрізі за різновидами сегментів ринку праці регіону; балансові, зокрема у вигляді матриць, що характеризують розподіл працівників за сферами економіки, районами та кваліфікаційною ознакою; у вигляді рівнянь регресії, що характеризують, наприклад, залежність потреби у працівниках за окремими сегментами ринку праці регіону від факторів, що їх визначають.

Запровадження нових форм і методів дослідження, об'єднання інформаційних потоків різних органів виконавчої влади та видів економічної діяльності, створення комплексної системи безперервного спостереження за фактичним станом у сфері регулювання й прогнозування зайнятості населення на всіх рівнях управління на основі єдиних для кожного з них системи показників і методології їх формування дає змогу підвищити рівень узагальнення, поліпшити якість аналізу, оптимізувати кількість показників.

Моніторинг — це безперервне стеження за яким-небудь процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату³. Він має базуватися на розв'язанні трьох основних завдань: методичних — розробка наукових основ, структури і системи показників для всіх рівнів регулювання зайнятості населен-

¹ Бандур С.І. Сучасна регіональна соціально-економічна політика держави: теорія, методологія, практика / С.І. Бандур, Т.А. Заяц, І.В. Терон. — К.: РВПС України НАН України, 2002. — С. 109-111.

² Аналіз стану та прогнозування регіонального ринку праці : [за ред. Ю.П. Туранського]. — К.: РВПС України НАН України, 2000. — С. 3-11.

³ Великий тлумачний словник сучасної української мови : [уклад. і голов. ред. Бусел В.Т.]. — К.: Ірпінь: Перун, 2004. — С.538.

ня, методів побудови вибірки та інструментів, що відповідають сучасним вимогам і дають змогу одержувати достовірні результати; наукових — відстежування й аналіз із застосуванням сучасних наукових методів здійснення конкретних змін у регулюванні зайнятості за видами економічної діяльності та районами регіонів; інформаційних — забезпечення достовірною, науковою й об'єктивною інформацією, споживачами якої мають стати не лише органи законодавчої та виконавчої влади, а й широкі верстви населення.

Моніторинг здійснюється за допомогою системи показників, що найбільш повно характеризують ефективність процесу регулювання зайнятості регіону на різних рівнях управління: райони (мезорівень); види економічної діяльності (локальний рівень); державна служба зайнятості (ДСЗ). Під час проведення дослідження необхідно своєчасно виявити зміни, що відбуваються у сфері регулювання зайнятості населення на рівні регіону, а також фактори, що впливають на цей процес (саме фактори впливу дають можливість всебічно й комплексно провести дослідження у сфері зайнятості на даному етапі розвитку регіону). Кількість моніторингових показників для оцінки ефективності процесів у сфері регулювання зайнятості населення має бути оптимальною, тобто забезпечувати оперативний і комплексний аналіз та запобігати надмірній трудомісткості й виключати суперечність висновків за результатами моніторингу. Отже, загальною вимогою є чіткість і однозначність оцінки.

Вищенаведене дає змогу запропонувати методологію регулювання зайнятості відповідно до класифікації сфер економіки та господарської структури районів регіону за рівнями впливу соціально-економічних факторів на цей процес на заходах моніторингу, що передбачає здійснення п'яти кроків.

Для першого кроку (формування методики оцінювання ефективності функціонування ринку праці регіону) слід визначити:

індикатори соціально-економічного та демографічного розвитку регіону (випуск продукції, рівень доходів і рівень життя населення, густість населення, кількісний та статевий склад населення, його вікова структура, народжуваність, смертність, міграційні процеси тощо);

індикатори зайнятості населення за видами економічної діяльності та районами регіону (зайнятість населення за статтю, віковими групами; зайнятість за статтю, віком та місцем проживання; зайнятість в економіці та за видами промисловості; розподіл працівників за рівнем освіти тощо);

індикатори стану ринку праці регіону та його інфраструктурної забезпеченості, вивільнення працівників (за видами економічної діяльності, статтю, віком тощо); чисельність безробітних (за видами економічної діяльності, статтю, віком, за тривалістю безробіття тощо); причини незайнятості; попит і пропозиція робочої сили; навантаження на одне робоче місце (за видами економічної діяльності, районами, кваліфікаційним рівнем); працевлаштування (за видами економічної діяльності, статтю, професійними групами тощо); професійна підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації; громадські роботи тощо.

Для оцінки ефективності регулювання зайнятості населення пропонуємо провести порівняння:

динаміки показників: чисельності зайнятих працівників у сферах економіки регіону; зайнятості населення за статтю та віковими групами; зайнятості населення за місцем проживання; розподіл працівників за рівнем освіти та видами економічної діяльності; зайнятості молоді тощо;

динаміки регіональних показників зайнятості із загальнодержавними показниками, а саме рівнів: зайнятості трудових ресурсів; зайнятості економічно активного населення; зайнятості в певній сфері економіки (районі); зайнятості населення; економічної активності населення. Розрахункові формули представлені у таблиці 1;

1. Статистичні показники оцінки у сфері зайнятості населення та ринку праці

Показник	Розрахункова формула	Умовні позначення
РЗТР – рівень зайнятості трудових ресурсів	$РЗТР = \frac{Ч_3 \times 100}{Ч_{ТР}} \quad (1)$	де $Ч_3$ – чисельність зайнятих; $Ч_{ТР}$ – чисельність трудових ресурсів; $Ч_{ЕАН}$ – чисельність економічно активного населення; $Ч_{звг(Р)}$ – чисельність зайнятих у певній сфері економіки (або районі)
РЗЕАН – рівень зайнятості економічно активного населення	$РЗЕАН = \frac{Ч_3 \times 100}{Ч_{ЕАН}} \quad (2)$	
РЗГ(Р) – рівень зайнятості в певній сфері економіки (районі)	$РЗГ(Р) = \frac{Ч_{звг(Р)}}{Ч_3} \quad (3)$	
РЕАН – рівень економічної активності населення	$РЕАН = \frac{Ч_{ЕАН} \times 100}{Ч_Н} \quad (4)$	де $Ч_Н$ – чисельність населення; $Ч_{з(15-70)}$ – чисельність зайнятого населення зазначеного віку;
РЗН – рівень зайнятості населення	$РЗН = \frac{Ч_{з(15-70)} \times 100}{Ч_{Н(15-70)}} \quad (5)$	$Ч_{Н(15-70)}$ – чисельність населення зазначеного віку

динаміки темпів зміни кількості малих підприємств і зайнятих на них; створення робочих місць за інвестиційними проектами тощо;

аналізу середньорічної оплати праці, обсягу виготовлення продукції, кількості малих підприємств та розміру інвестованого капіталу;

динаміки стану ринку праці регіону із загальнодержавними значеннями, а саме коефіцієнтів: достовірності та ліквідності безробіття; функціонального стану безробіття за диференційованими змістовими складовими; використання трудового потенціалу; використання трудового потенціалу у зв'язку зі структурними зрушеннями; пропозиції та попиту робочої сили тощо. Розрахункові формули представлені у таблиці 2.

2. Додаткові показники оцінки у сфері зайнятості населення та ринку праці

Показник	Розрахункова формула	Умовні позначення
КДБ – коефіцієнт достовірності безробіття робочої сили	$КДБ = \frac{З_Б}{З_Н} \quad (6)$	де $З_Б$ – чисельність зареєстрованих безробітних; $З_Н$ – чисельність населення не зайнятого трудовою діяльністю та зареєстрованого як ті, що шукають роботу
КПрРС – коефіцієнт пропозиції робочої сили	$КПрРС = \frac{(З_Н - Р) \times 100}{З_Н} \quad (7)$	де $Р$ – попит у працівниках для заміщення вакантних робочих місць
КПРС – коефіцієнт попиту робочої сили (РС)	$КПРС = \frac{Р \times 100}{З_Н} \quad (8)$	
КЛБ – коефіцієнт ліквідності безробіття РС	$КЛБ = \frac{З_{Б(Т)}}{З_Б} \quad (9)$	де $З_{Б(Т)}$ – чисельність працевлаштованих безробітних
КФСБ – коефіцієнт функціонального стану безробіття ринку праці, який диференціюється за своїм функціонально-структурним змістом	$КФСБ = \frac{(З_{Б(ПП)} + З_{Б(Р)} + З_{Б(О)})}{З_Б} \quad (10)$	де $З_{Б(П)}$ – чисельність безробітних, що одержують допомогу; $З_{Б(Р)}$ – чисельність безробітних, що беруть участь у громадських роботах; $З_{Б(О)}$ – чисельність безробітних, що проходять перенавчання
	$КФСБ_{(ПП)} = \frac{З_{Б(ПП)}}{З_Б} \quad (11)$	
	$КФСБ_{(РР)} = \frac{З_{Б(Р)}}{З_Б} \quad (12)$	
	$КФСБ_{(ОО)} = \frac{З_{Б(О)}}{З_Б} \quad (13)$	

Продовження табл. 2

КВТП – коефіцієнт використання трудових ресурсів потенціалу ринку праці, який диференціюється за соціальними та демографічними групами працевлаштованого населення	$\text{КВТП} = \frac{Z_T}{Z_H} \quad (14)$	де Z_T – чисельність працевлаштованого населення, не зайнятого трудовою діяльністю; КВТП _(с.з.) – коефіцієнт використання трудового потенціалу, не зайнятого в зв'язку зі структурними зрушеннями; $Z_{T(с.з.)}$ – чисельність працевлаштованих, що були незайняті в зв'язку зі структурними зрушеннями; $Z_{H(с.з.)}$ – чисельність населення, не зайнятого в зв'язку зі структурними зрушеннями;
	$\text{КВТП}_{(с.з.)} = \frac{Z_{T(с.з.)}}{Z_{H(с.з.)}} \quad (15)$	КВТП _(ж.) – коефіцієнт використання трудового потенціалу (жінок), не зайнятого в зв'язку зі структурними зрушеннями; $Z_{T(ж.)}$ – чисельність працевлаштованого населення (жінок), не зайнятого в зв'язку зі структурними зрушеннями; $Z_{H(ж.)}$ – чисельність населення (жінок), не зайнятого в зв'язку зі структурними зрушеннями
	$\text{КВТП}_{(ж.)} = \frac{Z_{T(ж.)}}{Z_{H(ж.)}} \quad (16)$	

Для оцінки ефективності функціонування ринку праці пропонуємо використовувати додаткові показники, а саме:

1) рівень збалансування зареєстрованого ринку праці ($P_{ЗП}$), який характеризує відповідність попиту та пропозиції, що зумовлений соціально-економічним та інвестиційним рівнем розвитку регіону:

$$P_{ЗП} = \frac{P \times 100}{Z_H - P}, \quad (17)$$

де P – потреба (попит) у працівниках для заміщення вакантних робочих місць; Z_H – чисельність активного населення, не зайнятого трудовою діяльністю;

2) рівень професійно-кваліфікаційної збалансованості попиту та пропозиції на зареєстрованому ринку праці ($P_{ПН}$), який характеризує відповідність кваліфікаційного рівня робочої сили рівню економічного розвитку регіону:

$$P_{ПН} = \frac{(B_p + B_{сл}) \times 100}{Z_H - P}, \quad (18)$$

де B_p – чисельність звільнених працівників, осіб; $B_{сл}$ – чисельність звільнених фахівців і службовців, осіб;

3) рівень активності працевлаштування ($P_{АП}$), який характеризує відповідність працевлаштування темпам розвитку інфраструктури регіону:

$$P_{АП} = \frac{(Z_{П(НРМ)} + Z_{П(ДРМ)} + Z_{П(ВОД)}) \times 100}{Ч_{ЕАН} - Ч_3}, \quad (19)$$

де $Z_{П(НРМ)}$ – чисельність працевлаштованих осіб на створені нові робочі місця; $Z_{П(ДРМ)}$ – чисельність працевлаштованих осіб на дотаційні робочі місця; $Z_{П(ВОД)}$ – кількість працевлаштованих осіб за рахунок виплати одноразової допомоги для здійснення підприємницької діяльності; $Ч_{ЕАН}$ – чисельність економічно активного населення; $Ч_3$ – чисельність зайнятого населення;

4) рівень стійкості працевлаштування ($P_{СП}$), який характеризує відповідність працевлаштування змінам у сфері регулювання соціально-трудова відносин у регіоні:

$$P_{СП} = \frac{Ч_{В} \times 100}{З_{П}}, \quad (20)$$

де $Ч_{В}$ – чисельність звільнених, які були працевлаштовані у поточному періоді; $З_{П}$ – загальна чисельність осіб, працевлаштованих у поточному періоді.

Для другого кроку (визначення комплексної оцінки впливу соціально-економічних факторів на процес регулювання зайнятості) пропонуємо використовувати систему порівняльних показників (табл. 3).

3. Система порівняльних показників оцінки впливу соціально-економічних факторів на регулювання зайнятості населення

m_i – фактори	Показник	Одиниця виміру
1	2	3
Виробничого впливу:		
1.	Рівень: випуску продукції	грн./ тис. осіб
2.	проміжного споживання	грн./ тис. осіб
3.	валової доданої вартості	грн./ тис. осіб
4.	збитків підприємств	грн./ тис. осіб
5.	вартості основних фондів	тис. грн./ тис. осіб
6.	введення у дію нових основних засобів	грн./тис. осіб
7.	витрат на 1 грн. реалізованої продукції	(грн./грн.)/тис. осіб
8.	витрат на оплату праці в структурі витрат на одиницю реалізованої продукції	(грн./грн.)/тис. осіб
9.	кількості (РК) підприємств промисловості	об'єктів/тис. осіб
10.	РК діючих сільськогосподарських підприємств	об'єктів/тис. осіб
11.	Рівень зміни форми власності	об'єктів/тис. осіб
Впливу розвитку малого підприємництва:		
12.	Рівень: виготовлення продукції малими підприємствами	грн./тис. осіб
13.	кількості малих підприємств (чол.)	об'єктів/тис. осіб
14.	РК промислових малих підприємств	об'єктів/тис. осіб
15.	Осіб за формами власності	об'єктів/тис. осіб
16.	Рівень зміни форми власності підприємствами	об'єктів/тис. осіб
Інвестиційного впливу:		
17.	Рівень: інвестицій в основний капітал	грн./тис. осіб
18.	прямих іноземних інвестицій	дол. США/тис. осіб
19.	іноземних інвестицій на 1 особу регіону	грн./тис. осіб
Демографічного впливу:		
20.	Рівень: щільності зайнятих	м ² /тис. осіб
21.	народжених	осіб/тис. осіб
22.	померлих	осіб/тис. осіб
23.	дитячої смертності	осіб/тис. осіб
24.	навантаження працюючих пенсіонерів	осіб/тис. осіб
25.	прибулих внутрішньорегіональної міграції	осіб/тис. осіб
26.	вибулих внутрішньорегіональної міграції	осіб/тис. осіб
27.	прибулих міжрегіональної міграції	осіб/тис. осіб
28.	вибулих міжрегіональної міграції	осіб/тис. осіб
29.	прибулих міжнародної міграції	осіб/тис. осіб
30.	вибулих міжнародної міграції	осіб/тис. осіб
31.	зайнятості жінок	осіб/тис. осіб
32.	зайнятості молоді	осіб/тис. осіб

Продовження табл. 3

Адміністративного впливу:		
33.	Рівень: використання фонду робочого часу	годин/тис. осіб
34.	перебування (РП) в адмінвідпустках	%/ тис. осіб
35.	РП в умовах неповного робочого дня (тижня)	%/ тис. осіб
Впливу умов праці та техніки безпеки		
36.	Рівень: травмованих на виробництві	осіб/тис. осіб
37.	загиблих на виробництві	осіб/тис. осіб
38.	інвалідності через неналежні умови праці	осіб/тис. осіб
39.	невідповідності санітарним нормам	осіб/тис. осіб
Екологічного впливу:		
40.	Рівень потерпілих від аварії на ЧАЕС	осіб/тис. осіб
Професійно-кваліфікаційного впливу:		
41.	Рівень: повної базової освіти	осіб/тис. осіб
42.	неповної та базової освіти	осіб/тис. осіб
43.	освоєння нових професій	осіб/тис. осіб
44.	навчання новим професіям	осіб/тис. осіб
45.	підвищення кваліфікації кадрів	осіб/тис. осіб
46.	попиту (РП) на робочу силу	осіб/тис. осіб
47.	вивільнення працівників	осіб/тис. осіб
Ринкового впливу:		
48.	РП на заміщення вільних робочих місць	осіб/тис. осіб
49.	Рівень: реєстрації незайнятих громадян	осіб/тис. осіб
50.	навантаження на одне робоче місце	осіб/тис. осіб
51.	працевлаштування (РПр)	осіб/тис. осіб
52.	РПр на сільськогосподарські підприємства	осіб/тис. осіб
Соціального впливу:		
53.	Рівень: укладення договорів з працівниками	штук/тис. осіб
54.	охоплення працівників договорами	осіб/тис. осіб
55.	витрачених коштів за договорами, що непередбачені законодавством	грн./тис. осіб
56.	надання субсидій	грн./тис. осіб
Економічного впливу:		
57.	Рівень розміру середньомісячної оплати праці	грн./тис. осіб
58.	Рівень розміру середньомісячної оплати праці працівників сільськогосподарських підприємств	грн./тис. осіб

Порівняльні показники оцінки впливу соціально-економічних факторів розраховують діленням статистично відомого значення відповідного фактора впливу на чисельність зайнятих i -го об'єкта (види економічної діяльності або райони). Це дає можливість одержати порівнювані значення для встановлення рейтингової оцінки й здійснити детальний аналіз впливу цих факторів на регулювання зайнятості. Розраховані порівняльні показники аналізують і, залежно від значущості наведеного показника та його впливу на регулювання зайнятості, встановлюють рейтингову оцінку в прямому або оберненому напрямках. Тобто, якщо фактор впливає на регулювання зайнятості прямо пропорційно (інтенсивність впливу фактору обумовлює зростання чисельності зайнятих), то найменшому розра-

хунковому значенню встановлюється найменша рейтингова оцінка – 1 бал, а найбільшому – найбільша оцінка, що становить стільки балів, скільки є об'єктів порівняння (видів економічної діяльності та районів). Якщо фактор впливає на регулювання зайнятості населення обернено пропорційно (інтенсивність впливу фактора обумовлює скорочення чисельності зайнятих), то найменшому розрахунковому значенню встановлюється найвища рейтингова оцінка, а найбільшому – найменша оцінка (1 бал).

Сумарне рейтингове значення визначають додаванням рейтингових оцінок за встановленими рейтингами до оцінки за кожною групою соціально-економічних факторів впливу на регулювання зайнятості населення.

Для третього кроку (визначення рівня регульованості соціально-економічних факторів впливу на процес регулювання зайнятості) пропонуємо використовувати рейтингові оцінки i -го фактора впливу другого етапу та формули (табл. 4). Вважаємо, що на регулювання зайнятості населення на рівні регіону впливає рівень регульованості соціально-економічних факторів впливу, тобто процес можливої зміни чисельності зайнятих за рахунок реалізації заходів соціально-економічного характеру. Регульованими соціально-економічними факторами впливу на процес регулювання зайнятості населення є тоді, коли показники розрахунку, що їх характеризують, перевищують середні розрахункові показники по Україні; помірно регульованими – більше від середніх розрахункових показників по регіону, але менше від середніх розрахункових показників по Україні; нерегульованими – менше від середніх розрахункових по регіону.

4. Рівні регульованості оцінки соціально-економічних факторів впливу

Рівень регульованості		
нерегульований (НР)	помірно регульований (ПР)	регульований (РР)
$n < \sum_{i=1}^m p_i \times K_{\text{зайнятість області}}$	$\sum_{i=1}^m p_i \times K_{\text{зайнятість області}} < \sum_{i=1}^m p_i \times K_{\text{зайнятість в Україні}}$	$\sum_{i=1}^m p_i \times K_{\text{зайнятість в Україні}} < n \times m$

Як свідчать дані таблиці 4, величина рівня регульованості соціально-економічного фактора впливу на процес регулювання зайнятості залежить від кількості об'єктів порівняння (n), кількості соціально-економічних факторів впливу (m), оцінки соціально-економічних факторів впливу (p_i) та коефіцієнтів кореляції. Як кореляційні пропонується використати коефіцієнти рівня зайнятості регіону ($K_{\text{зайнятість області}}$) та зайнятості по Україні ($K_{\text{зайнятість України}}$), оскільки вони відбивають

середній рівень впливу соціально-економічних факторів на процес регулювання зайнятості населення.

Четвертий крок передбачає визначення комплексної оцінки роботи ДЦЗ регіону та встановлення рівнів ефективності її функціонування¹.

Для здійснення п'ятого кроку (визначення прогнозних значень меж чисельності зайнятого населення за видами економічної діяльності й районами регіону) пропонуємо встановити межі чисельності зайнятих (ПЗч) за видами економічної діяльності та районами регіону за формулою:

$$(\text{Чз}_{i(\text{баз})} - \Delta\text{Чз}_{\Pi_i}) \leq \text{ПЗч}_i \leq (\text{Чз}_{i(\text{баз})} - \Delta\text{Чз}_{O_i}), \quad (21)$$

де $\text{Чз}_{i(\text{баз})}$ – чисельність зайнятого населення i -го об'єкта за видами економічної діяльності або районами регіону в базовому періоді, осіб; $\Delta\text{Чз}_{O_i}$, $\Delta\text{Чз}_{\Pi_i}$ або

¹ Волківська А.М. Оцінка ефективності роботи ДЦЗ та прогнозу основних планових показників роботи / А.М. Волківська // Україна: аспекти праці. – 2007. – № 3. – С. 10–15.

$(\Delta\text{Чз}_{0(n)i})$ – прогнозний оптимістичний та песимістичний приріст чисельності зайнятого населення за видами економічної діяльності або районами регіону i -го об'єкта різних років прогнозного періоду, осіб.

Визначення прогнозного приросту чисельності зайнятого населення регіону $(\Delta\text{Чз}_{0(n)i})$ здійснюється за допомогою коефіцієнта розподілу прогновної оцінки зміни чисельності зайнятого населення та показника стратегічної оцінки чисельності зайнятого населення регіону, який планується за оптимістичним і песимістичним прогнозами розвитку ситуації на ринку праці регіону. Розрахункова формула має вигляд:

$$\Delta\text{Чз}_{0(n)i} = (\sum\text{Чз}_i - \sum\text{Чз}_{i(\text{баз})}) \times \text{КРПО}_i, \quad (22)$$

де Чз_i – загальна чисельність зайнятості населення за видами економічної діяльності або районами регіону у стратегічному періоді, осіб; КРПО_i – коефіцієнт розподілу прогновної оцінки i -го об'єкта в i -му базовому періоді.

Коефіцієнт розподілу прогновної оцінки (КРПО_i) розраховують за формулою:

$$\text{КРПО}_i = \frac{\text{КУПО}_i}{\sum\text{КУПО}_i}, \quad (23)$$

де КУПО_i та $\sum\text{КУПО}_i$ – коефіцієнт узагальнювальний прогновної оцінки та загальний коефіцієнт узагальнювальний прогновної оцінки i -го об'єкта відповідно.

Коефіцієнт узагальнювальний прогновної оцінки (КУПО_i) i -го об'єкта розраховують за формулою:

$$\text{КУПО}_i = \text{КРРВ}_i \times \text{КРВ}_i \times J_{i \text{ сукуп.}} \times \text{РЗГ}(P)_i \quad (24)$$

де КРРВ_i – коефіцієнт рівня регульованого впливу i -го об'єкта; КРВ_i – коефіцієнт рейтингового впливу i -го об'єкта; $J_{i \text{ сукуп.}}$ – сукупний індекс змін основних соціально-економічних показників в аналізованому періоді; $\text{РЗГ}(P)_i$ – рівень зайнятості населення i -го об'єкта порівняння у базовому періоді (табл. 1, ф.3).

Коефіцієнт рівня регульованого впливу (КРРВ_i), коефіцієнт рейтингового впливу (КРВ_i), сукупний індекс основних факторів впливу ($J_{i \text{ сукуп.}}$) та коефіцієнт рівня зайнятості (КРЗН_i) i -го об'єкта розраховують за формулами:

$$\text{КРРВ}_i = \frac{\sum\text{РЗГВ}_i}{\sum\text{ЗЗР}}; \quad (25)$$

$$\text{КРВ}_i = \frac{\text{РЗ}_i}{\sum\text{ЗЗР}}; \quad (26)$$

$$J_{i \text{ сукуп.}} = J_{1 \text{ сер.}} \times J_{2 \text{ сер.}} \times J_{3 \text{ сер.}} \times J_{4 \text{ сер.}}; \quad (27)$$

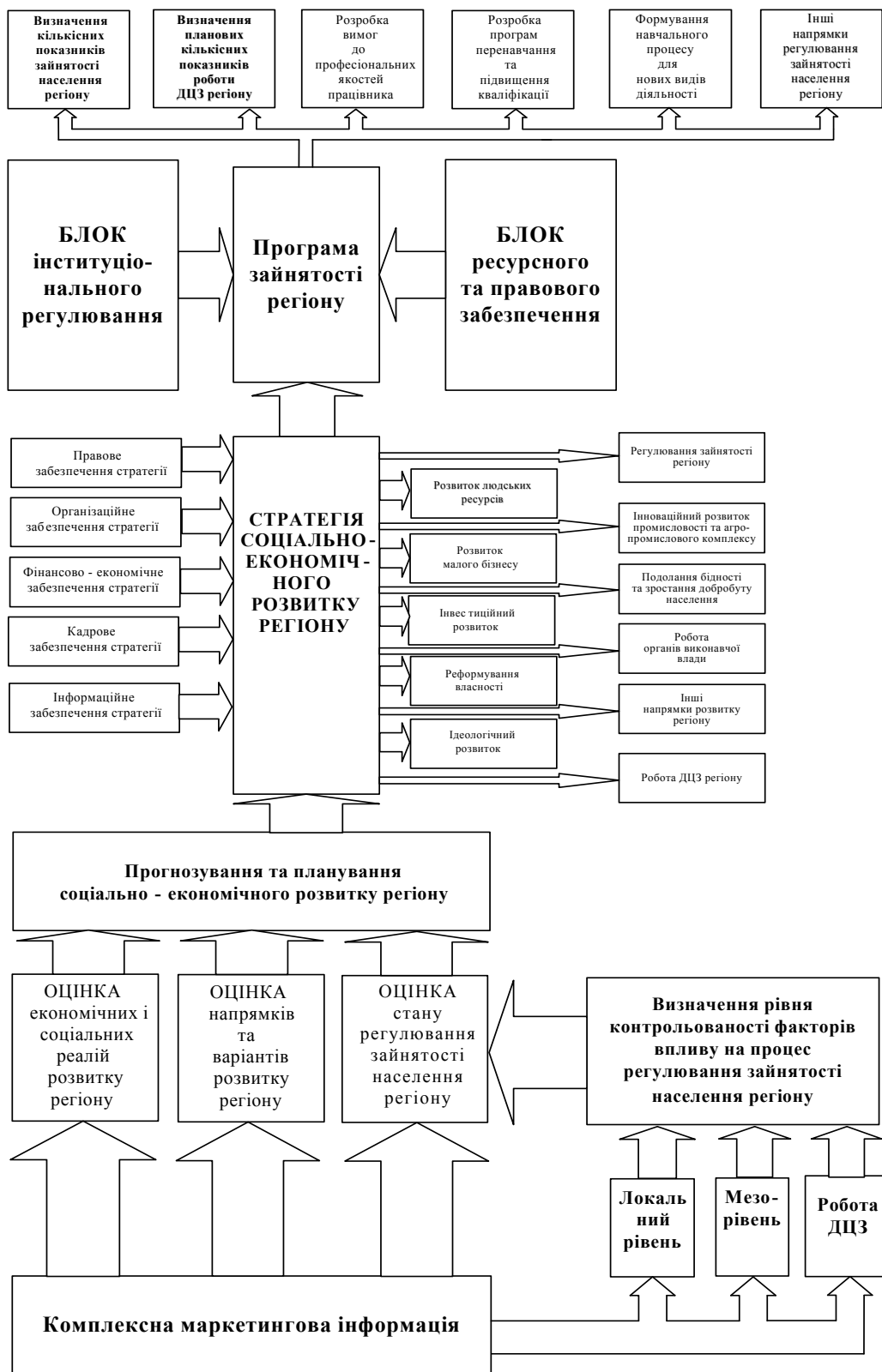
$$J_{i \text{ сер.}} = \sqrt[n]{J_{i(\text{а.п./б.п.})}}, \quad (28)$$

де $\sum\text{РЗГВ}_i$ – сумарне рейтингове значення i -ї групи впливу; $\sum\text{ЗЗР}$ – сумарне загальне значення рейтингів усіх об'єктів порівняння; РЗ_i – рейтингове значення i -го об'єкта; $J_{1 \text{ сер.}}$, $J_{2 \text{ сер.}}$, $J_{3 \text{ сер.}}$ та $J_{4 \text{ сер.}}$ – індекси середньорічних змін i -го показника соціально-економічного розвитку (розмір оплати праці, обсяг виготовлення продукції, кількість підприємств малого бізнесу, розмір інвестованого капіталу); $J_{i \text{ сер.}}$ – середньорічний індекс змін i -го соціально-економічного показника; n – кількість років в аналізованому періоді; $J_{i(\text{а.п./б.п.})}$ – індекс змін i -го показника соціально-економічного розвитку регіону аналізованого періоду та базового періоду порівняння.

У таблиці 5 наведено межі прогнозного відхилення чисельності зайнятого населення Житомирської області, що встановлена за даною методологією на рисунку — схема моніторингу в системі зайнятості населення.

5. Межі прогнозного відхилення чисельності зайнятого населення Житомирської області

Найменування	2006 р., тис. осіб	Межі прогнозного відхилення за роками							
		2007		2008		2009		2010	
		від	до	від	до	від	до	від	до
Вид економічної діяльності									
Сільське гос-тво	95,7	94,69	96,08	93,89	96,48	93,09	96,87	92,30	97,27
Промисловість	99,5	98,13	100,01	97,05	100,55	95,98	101,09	94,90	101,63
Будівництво	27,3	27,18	27,35	27,08	27,39	26,99	27,44	26,89	27,49
Оптова торгівля	132,0	131,77	132,09	131,58	132,18	131,40	132,27	131,21	132,36
Транспорт і зв'язок	42,5	42,17	42,62	41,92	42,75	41,66	42,88	41,41	43,01
Фінансова діяльність	5,5	5,41	5,53	5,34	5,57	5,26	5,61	5,19	5,64
Операції з нерухомістю	17,0	16,82	17,07	16,68	17,14	16,54	17,21	16,40	17,28
Держуправління	35,4	34,94	35,57	34,57	35,76	34,21	35,94	33,84	36,12
Освіта	51,0	50,38	51,23	49,89	51,48	49,40	51,72	48,91	51,96
Охорона здоров'я	40,9	40,40	41,09	40,00	41,29	39,60	41,48	39,21	41,68
Колективні послуги	21,3	21,13	21,36	21,00	21,43	20,87	21,50	20,74	21,56
Райони									
Андрушівський	13,7	13,53	13,76	13,40	13,83	13,27	13,90	13,14	13,96
Баранівський	19,37	19,16	19,45	19,00	19,53	18,83	19,61	18,67	19,69
Бердичівський	42,03	41,76	42,13	41,54	42,24	41,32	42,35	41,11	42,46
Брусилівський	5,66	5,64	5,67	5,62	5,68	5,61	5,68	5,59	5,69
Вол.-Волинський	14,44	14,33	14,48	14,25	14,52	14,17	14,56	14,08	14,61
Ємільчинський	13,34	13,14	13,42	12,98	13,50	12,82	13,58	12,66	13,66
Житомирський	180,35	178,40	181,08	176,87	181,84	175,33	182,61	173,80	183,38
Коростенський	51,89	51,54	52,02	51,27	52,16	51,00	52,29	50,73	52,43
Коростишівський	13,16	13,12	13,18	13,09	13,19	13,06	13,21	13,02	13,22
Лугинський	6,94	6,87	6,97	6,82	6,99	6,77	7,02	6,72	7,04
Любарський	11,88	11,77	11,92	11,68	11,97	11,59	12,01	11,50	12,05
Малинський	23,02	22,81	23,10	22,65	23,18	22,48	23,26	22,32	23,34
Народицький	4,02	3,99	4,03	3,97	4,04	3,95	4,05	3,93	4,06
Нов.-Волинський	38,92	38,71	39,00	38,54	39,08	38,37	39,17	38,20	39,25
Овруцький	30,52	30,24	30,63	30,02	30,74	29,80	30,85	29,58	30,96
Олевський	16,08	15,87	16,16	15,71	16,24	15,54	16,32	15,38	16,40
Попільнянський	15,9	15,83	15,93	15,77	15,96	15,72	15,98	15,66	16,01
Радомишльський	11,69	11,61	11,72	11,55	11,75	11,49	11,78	11,43	11,81
Романівський	9,68	9,60	9,71	9,54	9,74	9,48	9,77	9,42	9,80
Ружинський	13,34	13,22	13,38	13,13	13,43	13,04	13,48	12,95	13,52
Червоноармійський	8,59	8,50	8,62	8,43	8,66	8,35	8,70	8,28	8,73
Черняхівський	9,87	9,79	9,90	9,73	9,93	9,67	9,96	9,61	9,99
Чуднівський	13,7	13,55	13,76	13,44	13,81	13,32	13,87	13,20	13,93

Структурно-логічна схема моніторингу в системі зайнятості населення

Результати апробації методології підтвердили її очікувані переваги, оскільки вона: дала можливість визначити ефективність окремих елементів методології та її складових; забезпечила економічне обґрунтування регіонального бюджету та окремих його статей щодо процесу регулювання зайнятості; вказала на заходи досягнення та завдання до виконання щодо забезпечення прогнозованих показників зайнятості на ринку праці; дала змогу максимізувати економічний ефект від реалізації варіантів прогнозного забезпечення регіональної продуктивної зайнятості населення.

Таким чином, застосування методології регулювання зайнятості населення відповідно до класифікації сфер економіки та господарської структури районів регіону за рівнями впливу соціально-економічних факторів на цей процес на засадах моніторингу є важливим інструментом розробки програм стратегічного розвитку, соціальної політики й програм зайнятості.

Перспективи розвитку процесу регулювання регіональних ринків праці та зайнятості населення є важливим кроком, тому що саме тут формуються кон'юнктура ринку праці, рівні зайнятості населення та безробіття, структура зайнятості за видами і формами, ціна робочої сили, рівень доходів населення тощо, що потребує постійного удосконалення.

* * *